

af Herr *Hedin*: »Jag erkänner att, äfven om Utskottet, i likhet med motionären, skulle hafva ansett en utsträckning af rösträtten lika behöflig som en föregående statistisk belysning af rösträttsfrågan onödig, det likväl icke, när *Riksdagen* funnit nödig och begärt en sådan utredning, bort framlägga förslag till ändring af 14 § Riksdagsordningen. Således medgifver jag, att Utskottet ej för närvarande haft synnerlig anledning att granska detaljerna af motionärens förslag. Likväl vill jag begagna tillfället för att göra en enda erinran i afseende å sjelfva sakfrågan.

Med all benägenhet att medverka till den politiska rösträttens utsträckning bland den del af svenske undersåtar, som motionärens förslag afser, finner jag det likväl vara ett ännu högre rättvisans kraf, att rösträtt varder förlänad dem, som nu blott på grund af sitt kön icke kunna förvärfva den. Jag håller före, att den af rättvisa och billighet i främsta rummet fordrade rösträttsreformen består i beviljandet af rösträtt åt de kvinnor — ogifta, enkor eller frånskilda — som uppfylla de i grundlagen för män stadgade valrättsqualifikationer, sådana dessa äro eller kunna blifva.»

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli den 19 Mars 1886, kl. 3 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i § 60 Riksdagsordningen.

Uti en från Andra Kammaren till Utskottet öfverlemnad motion, N:o 184, har Herr *A. G. Björkman* föreslagit:
att senare momentet af § 60 i Riksdagsordningen ändras derhän, att votering med namnupprop sättes i stället för sluten omröstning; samt att lika röstetal anses lika med afslag.

Till stöd för den af honom föreslagna grundlagsändringen anför motionären, att en man bör stå bakom ordet, och att den, som i svårare fall ej djurfves uttala sin mening i en begärd öppen votering eller, än värre, den, som i en sådan votering skulle af räddhåga eller andra skäl rösta mot sin öfvertygelse, bör hellre vara borta från Riksdagen. Den öppna voteringen vore ock regel i åtskilliga lagstiftande församlingar, och liksom Sveriges Riksdags Utskott i allmänhet begagnade sig af den öppna omröstningen, vore, enligt motionärens mening, äfven Riksdagen sjelf mogen för densamma. Beträffande derefter den föreslagna bestämmelsen, att lika röstetal skulle anses lika med afslag, grundade den sig derpå, att den reform, det nya anslag, den nedprutning, som ej vunne verklig röstöfvervigt, icke gerna kunde anses hafva blifvit antagen.

Denna motion har, såsom motionären ock sjelf uppgifver, i en mera detaljerad form af motionären framstälts vid förra årets riksdag, hvarvid densamma, af Utskottet afstyrkt, af båda Kamrarne förkastades. I sitt afstyrkande utlåtande var Utskottet då i tillfälle att lemna den upplysning, att ifrågavarande motion anginge ett ämne, som vid ej mindre än sju föregående riksdagar efter den nya Riksdagsordningens införande, nemligen åren 1867, 1873, 1875, 1879, 1881, 1882 och 1884, gjorts till föremål för behandling inom Utskottet, som alltid uttalat sig för bibehållande af den slutna omröstningen och funnit sin åsigt derutinnan af Riksdagen gillad.

Utskottet vill visserligen ej förneka, att i länder, hvarest den öppna omröstningen har häfd, densamma på ett tillfredsställande sätt bestått profvet, men deraf följer ingalunda, att den öppna omröstningen bör stadgas äfven för den svenska Riksdagen. Den stabilitet i grundlagarne, som är förutsättningen för en säker samhällsutveckling, fordrar nemligen, att endast sådana förändringar i desamma vidtagas, som visa sig nödiga; och denna fordran skulle ej tillfredsställas, derest motionärens förslag tillstyrktes. Det sätt, hvarpå folkets ombud hittills utöfvat Riksdagens beslutande rätt, berättigar tydligen ingalunda till det påståendet, att en öfvergång till den öppna omröstningen är af behovvet påkallad, och de skäl, motionären anført till stöd för en sådan förändring, synas Utskottet allt för allmänna för att kunna anses öfvertygande. Då härtill kommer, att det öppna omröstningssättets antagande skulle nödvändiggöra vidsträcktare grundlagsändring än den af motionären föreslagna, samt att den i motionen förekommande bestämmelsen, att lika röstetal anses lika med afslag, äfven om den skulle kunna anses berättigad, dock icke är uttömmande för alla förekommande fall, anser sig Utskottet böra hemställa,

att Herr A. G. Björkmans förevarande motion icke må
af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 19 Mars 1886.

På Utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.

Reservation:

af Herr *Hedin*: mot en del af Utskottets motivering.
